

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Επιλογή πρόσφατης νομοθεσίας με ενδιαφέρον για τη ναυτιλία

Ασφάλιση - Κατάργηση διατάξεων Εμπορικού Νόμου

Με το ν. 2496/1997 εισήχθη εξ ολοκλήρου αναθεωρημένο ιδιωτικό δίκαιο για τις ασφάλισεις και καταργήθηκαν από 17/11/1997 οι διατάξεις του ένατου τμήματος του Εμπορικού Νόμου περί ασφαλιστικής συμβάσεως. Η κατάργηση των διατάξεων αυτών επηρεάζει και τις θαλάσσιες ασφάλισεις στον βαθμό που η ρύθμισή τους δεν καλύπτεται από τις διατάξεις του Κωδ. Ιδιωτικού Ναυτικού Δικαίου (ν. 2496/1997, ΦΕΚ Α' 87).

Θαλάσσιες ενδομεταφορές - Καμποτάζ

Με προεδρικό διάταγμα προσαρμόσθηκε η ελληνική νομοθεσία στις διατάξεις του κανονισμού (ΕΟΚ) 3577/92 για την εφαρμογή της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας των υπηρεσιών στις θαλάσσιες μεταφορές στο εσωτερικό των κρατών μελών. Το προεδρικό διάταγμα τροποποιεί τις διατάξεις του άρθρου 165 § 6 Κωδ. Δημοσίου Ναυτικού Δικαίου και των άρθρων 2 και 13 του ν. 438/76, επεκτείνοντας το δικαίωμα διενέργειας περιηγήσεων και επέλευσης τουριστικών πλοίων θαλάσσιες αναψυχής και περιήγησης μεταξύ ελληνικών λιμένων της ηπειρωτικής ακτογραμμής, χωρίς προσεγγίσεις σε νησιά, σε επιβατηγά πλοία άνω των 650 GT και επαγγελματικά τουριστικά πλοία άνω των 650 GT ανεξαρτήτως επιβατών που είναι νηολογημένα σε νηολόγια κρατών μελών, υπό τον όρο ότι τα σκάφη αυτά τηρούν όλες τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να εκτελούν ενδομεταφορές στα εν λόγω κράτη μέλη (π.δ. 113/1997, ΦΕΚ Α' 99).

Νηογνώμονες - Πρότυπα συμφωνιών

Με απόφαση του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας δημοσιεύθηκαν τα κείμενα των προτύπων συμφωνιών που συντάχθηκαν κατ' εφαρμογή του άρθρου 6 του π.δ. 32/97 και παρέχουν σε αναγνωρισμένους οργανισμούς την εξουσιοδότηση για τη διενέργεια των προβλεπόμενων από τις διεθνείς συμβάσεις ελέγχων και την έκδοση των απαιτούμενων για τα πλοία με ελληνική σημαία πιστοποιητικών. Οι σχετικές συμφωνίες συνάπτονται μεταξύ της

ελληνικής κυβέρνησης που εκπροσωπείται από τον Υπουργό Ε. Ν. και του αναγνωρισμένου οργανισμού. (Υ.Α. 1218.73/04/97, ΦΕΚ Β' 638).

Ρύπανση - Αύξηση ανώτατου ορίου προστίμων

Σε συνέχεια του π.δ. 86/97, σχετικά με την αύξηση των προστίμων για παραβάσεις του ν. 743/77 και των διεθνών συμβάσεων MARPOL και OPRC 1990, στο οποίο έγινε αναφορά στο προηγούμενο φύλλο του Δελτίου μας, αυξήθηκε με νεότερο προεδρικό διάταγμα και το ανώτατο όριο του προστίμου που επιβάλλεται από τον Υπουργό Ε.Ν. για παραβάσεις της διεθνούς συμβάσεως της Βαρκελώνης του 1976 "περί προστασίας της Μεσογείου Θαλάσσης εκ της ρυπάνσεως" και της σχετικής με αυτή νομοθεσίας, από 50.000.000 δρχ. σε 250.000.000 δρχ. (π.δ. 114/97, ΦΕΚ Α' 99).

Αύξηση καθ' ύλην αρμοδιότητας Μονομελών Πρωτοδικείων

Με υπουργική απόφαση αυξήθηκε από 1.1.1998 το ανώτατο όριο της αρμοδιότητας των Μονομελών Πρωτοδικείων από 5.000.000 δρχ. σε 8.000.000 δρχ. (Υ.Α. (Δικ/της) 6914 της 19/305.97, ΦΕΚ Β' 443).

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Επιλογή δικαστικών αποφάσεων με ενδιαφέρον για τη ναυτιλία

Νηολόγηση πλοίων υπό ελληνική σημαία από αλλοδαπούς κοινοτικούς υπηκόους

Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων καταδίκασε την Ελλάδα για τον περιορισμό του δικαιώματος εγγραφής στα ελληνικά νηολόγια αποκλειστικά σε πλοία που ανήκουν κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 50% σε Έλληνες υπηκόους ή σε ελληνικά νομικά πρόσωπα των οποίων τα κεφάλαια ανήκουν σε Έλληνες υπηκόους κατά το ίδιο ποσοστό. Σύμφωνα με τις εισηγήσεις του γενικού εισαγγελέα του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου οι οποίες έγιναν δεκτές στο σύνολό τους, η Ελλάς παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 6, 48, 52, 58 και 221 της Συνθήκης ΕΚ καθώς και από το άρθρο 7 του κανονισμού 1251/70 και το άρθρο 7 της οδηγίας 75/34/ΕΟΚ που διασφαλίζουν σε κάθε υπήκοο κράτους μέλους τόσο την ελευθερία μεταβάσεώς του σε άλλο κράτος μέλος προκειμένου να ασκή-

σει εκεί μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα όσο και την ελευθερία εγκαταστάσεώς του σε άλλο κράτος μέλος μετά την άσκηση τέτοιας δραστηριότητας.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο απέρριψε τα επιχειρήματα της ελληνικής πλευράς η οποία προέβαλε ως δικαιολογητικό λόγο τις αναγόμενες στην οργάνωση της εθνικής άμυνας ανάγκες και συγκεκριμένα την επίταξη των υπό ελληνική σημαία πλοίων σε περίπτωση πολέμου, αντιτάσσοντας ότι "οι ελληνικές αρχές έχουν το δικαίωμα να αποφασίσουν την επίταξη οποιουδήποτε πλοίου φέρει την ελληνική σημαία, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια του κυρίου του".

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο απέρριψε επίσης το επιχειρήμα που προέβαλε η ελληνική πλευρά ότι η Ελλάς έχει εξαιρεθεί μέχρι το 2004 από την εφαρμογή του κανονισμού 3577/92 (περί θαλασσιών ενδομεταφορών και καμποτάζ), με το σκεπτικό ότι η αναγνωρισμένη εξαίρεση της Ελλάδος από την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών ορισμένων θαλάσσιων μεταφορών δεν μπορεί να χρησιμεύει ως έρεισμα για την επιβολή πρόσθετων περιορισμών στην ελευθερία εγκαταστάσεως.

Προκειμένου να προσαρμοσθεί η ελληνική νομοθεσία στην ανωτέρω απόφαση, η οποία αφορά όλες τις κατηγορίες εμπορικών πλοίων (εμπορικά, αλιευτικά, σκάφη αναψυχής), απαιτείται η τροποποίηση του άρθρου 5 του ΚΑΝΔ (ΔΕΚ 27/11/1997, Υποθ. C-62/96, Επιτροπή Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά Ελληνικής Δημοκρατίας).

Κανόνες Χάγης - Βίσιμπυ στην Ελλάδα Ευθύνη παραγγελιοδόχου μεταφοράς Ανεπάρκεια συσκευασίας

Ο παραγγελιοδόχος μεταφοράς ευθύνεται για τους ίδιους λόγους που ευθύνεται και ο μεταφορέας, ως εγγυητής των πράξεων του μεταφορέα ή του μεσολαβούντος άλλου παραγγελιοδόχου μεταφοράς, επομένως και για απώλεια ή βλάβη εμπορευμάτων. Οι σχετικές ρυθμίσεις του Ε.Ν. έχουν εφαρμογή και στην θαλάσσια μεταφορά ενόψει του ότι οι διατάξεις του ΚΙΝΔ για την ναύλωση και των Κανόνων Χάγης - Βίσιμπυ δεν περιέχουν διατάξεις για τους παραγγελιοδόχους που μεσολαβούν στη ναύλωση ή τη θαλάσσια μεταφορά. Ανεπάρκεια της συσκευασίας υπάρχει όταν το εμπόρευμα είναι κατά τέτοιο τρόπο συσκευασμένο ώστε να μην μπορεί να αντέξει τη συνηθισμένη μεταχείριση που αναμένεται κατά την διάρκεια της μεταφοράς αλλά όχι όταν δεν μπορεί να αντέξει αμελή και ακατάλληλη μεταχείριση.

Η λέξη "ανεπάρκεια" που χρησιμοποιείται στο άρθρο 4 § 2 περ. (ιδ) Κανόνων Χάγης - Βίμπυ σε σχέση με τη λέξη "πλημμελή" που περιέχει το άρθρο 144 περ. (η) του ΚΙΝΔ, ο οποίος προΐσχυσε, έχει έννοια στενότερη, αφού περιλαμβάνεται στην έννοια της διάταξης του ΚΙΝΔ. Επιτρέπεται η επίκληση της ανεπάρκειας ως απαλλακτικού λόγου παρ' όλο που έχει εκδοθεί καθαρή φορτωτική, όταν ο μεταφορέας αδυνατεί να διαγνώσει την εσωτερική συσκευασία εμπορευμάτων τοποθετημένων σε εμπορευματοκιβώτια από τον αποστολέα. (Εφετείου Πειραιώς 557/1997, Πειρ. Νομ. 19 (1997) 276).

Συντηρητική κατάσχεση πλοίων - Δικαιοδοσία για την εκδίκαση της τακτικής αγωγής

Επικυρώνοντας απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου, το Εφετείο Πειραιώς έκρινε ότι για την καθίδρυση διεθνούς δικαιοδοσίας των ελληνικών δικαστηρίων για την εκδίκαση της τακτικής αγωγής από σύγκρουση πλοίων, η προσωρινή διαταγή που εκδίδεται μέχρι τη συζήτηση της αιτήσεως συντηρητικής κατάσχεσεως έχει τα ίδια αποτελέσματα με το αιτούμενο ασφαλιστικό μέτρο. Δηλαδή επιτρέπει την άσκηση αγωγής στην Ελλάδα σύμφωνα με το άρθρο 242 περιπτ. δ' ΚΙΝΔ ακόμη κι αν το πλοίο αποπλεύσει με παροχή εγγυήσεως πριν την συζήτηση ή την έκδοση αποφάσεως που διατάσσει την συντηρητική κατάσχεση ή πριν την επιβολή αυτής. Η απόφαση ασχολήθηκε με περιστατικό συγκρούσεως στα διεθνή ύδατα το οποίο δεν ενέπιπτε στις διεθνείς συμβάσεις του 1952 για την κατάσχεση και την αστική δικαιοδοσία σε περίπτωση συγκρούσεως και χρειάστηκε να εφαρμοστεί και να ερμηνευτεί την ανωτέρω εθνική διάταξη που προβλέπει δικαιοδοσία των ελληνικών δικαστηρίων όταν η Ελλάς είναι "τόπος κατάσχεσεως του πλοίου, έστω και αν προ της εγέρσεως της αγωγής ήρθη η κατάσχεσις" (Εφετείου Πειραιώς 1387/1997, αδημοσίευτη).

Ρήτρες δικαιοδοσίας

Άκυρη κρίθηκε σύμφωνα με τα άρθρα 43 Κωδ. Πολιτικής Δικονομίας και 160 Αστικού Κώδικα η συμφωνία που αναγράφεται σε φορτωτική περί αποκλειστικής δικαιοδοσίας αλλοδαπού δικαστηρίου για μελλοντικές διαφορές, εφόσον δεν φέρει τις υπογραφές και των δύο συμβαλλομένων μερών, δηλαδή του εκδότη (πλοίαρχου ή εξουσιοδοτημένου πράκτορα) και του φορτωτή των προς μεταφορά πραγμά-

των ή του παραλήπτη αυτών, ενόψει του ότι στην περίπτωση αυτή το έγγραφο που περιέχει τη ρήτρα δικαιοδοσίας είναι συστατικό της συμφωνίας και όχι αποδεικτικό αυτής (Εφετείου Πειραιώς 294/1997, αδημοσίευτη).

Εφαρμοστέο δίκαιο - Σύμβαση της Ρώμης

Η συμφωνία μεταξύ αγοραστή (ελληνικής ναυτικής εταιρείας) και πωλητή (επίσης ελληνικής ναυτικής εταιρείας) σε σύμβαση αγοραπωλησίας πλοίου ότι κάθε διαφορά που θα προκύψει θα ρυθμίζεται από το αγγλικό δίκαιο είναι έγκυρη και ισχυρά σύμφωνα με το άρθρο 3 § 3 της Σύμβασης της Ρώμης, δεδομένου ότι με τη διεθνή σύμβαση αυτή διευρύνεται η ελευθερία της επιλογής δικαίου και στις περιπτώσεις που δεν περιέχουν κανένα στοιχείο αλλοδαπότητας εκτός από αυτό της επιλογής του αλλοδαπού δικαίου. Στην προκειμένη περίπτωση κρίθηκε ότι δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 479 ΑΚ, καθώς η επιλογή από τα μέρη του αγγλικού δικαίου δεν έγινε προς καταστρατήγηση της ανωτέρω διατάξεως του ελληνικού ουσιαστικού δικαίου δεδομένου ότι και η συμφωνία και ο τύπος μεταβίβασεως έγιναν σύμφωνα με τα αγγλικά πρότυπα, υπογράφηκε δε μεταξύ των συμβαλλομένων μερών Memorandum of Agreement και Bill of Sale, κάτι που συνήθίζεται πολύ στη διεθνή ναυτιλιακή πρακτική (Μονομελούς Πρωτοδικείου Πειραιώς 575/1997, αδημοσίευτη).

Η ΕΝΩΣΗ

Η Ελληνική Ένωση Ναυτιλιακών Δικηγόρων είναι μια μη κερδοσκοπική ένωση που έχει σκοπό να προβάλλει και βελτιώνει τις νομικές και δικαιοδοτικές υπηρεσίες που οι Έλληνες ναυτιλιακοί δικηγόροι και η πόλις του Πειραιά μπορούν να προσφέρουν στην ναυτιλιακή κοινότητα, που αποτελείται όχι μόνον από τους πλοιοκτήτες και ναυτικούς αλλά και ένα ευρύ φάσμα συναφών επιχειρήσεων, όπως τράπεζες, που ασχολούνται με την χρηματοδότηση της ναυτιλίας, ναυλωτές, φορτωτές, μεσίτες, πράκτορες, ναυπηγοί και άλλοι συναφείς κλάδοι. Μέλη της Ενώσεως είναι δικηγορικά γραφεία με εξειδίκευση στη ναυτιλιακή δικηγορία. Η Ένωση δεν παρέχει νομικές υπηρεσίες.

Οι νομικές υπηρεσίες προσφέρονται από τα μέλη της.

Μέλη της Ενώσεως είναι τα δικηγορικά γραφεία:

- Π. Αβραμέα
- Βγενόπουλου & Συνεργατών
- Γερασίμου & Συνεργάτες
- Ν. Γωγιού - Α. Νασίκα
- Γ. & Ν. Α. Δανιόλος
- Η. Ησαΐα
- Καρατζά & Περάκη
- Βλάσης Ν. Μακρής & Συνεργάτες
- Πάνου Δ. Μαυρογιάννη & Συνεργατών
- Γ. Μπαϊρακτάρη & Συνεργατών
- Ν. Μπαλταζάνη - Κ. Πλουμίδου & Συνεργατών
- Μωράτη, Πετρόπουλου & Πασσά
- Δευκαλίον Ρεδιάδης & Υιοί
- Ρούσσου - Χατζηδημητρίου
- Σαραντίτη & Συνεργατών
- Σαπουνάκης & Συνεργάτες
- Σαρλή, Ποταμιάνου, Γκαρέτσου
- Αδελφών Σιούφα, Στ. Παπανδρέου, Κ. Εμμανουήλ, Π. Αναγνωστόπουλου & Συνεργατών
- Ν. Σχορήνη
- Στυλιανού & Στυλιανού
- Π. Σωτηρόπουλου
- Γρ. Ι. Τιμαγένη
- Τζαγάκη - Μαδημένου - Κουτσούκου - Φωκά

ΤΟ ΔΕΛΤΙΟ

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της η Ελληνική Ένωση Ναυτιλιακών Δικηγόρων εκδίδει αυτό το Δελτίο που απευθύνεται σε αναγνώστες που ασχολούνται με τη ναυτιλία. Το Δελτίο περιέχει ενημέρωση σχετικά με νέους νόμους και δικαστικές ή διαιτητικές αποφάσεις, καθώς και νέα της Ενώσεως και γενικότερες ναυτιλιακές ειδήσεις. Η παρουσίαση, σύντομη και απλή σκοπεύει να το κάνει χρήσιμο και στα μέλη της Ενώσεως αλλά και στη ναυτιλιακή κοινότητα γενικότερα.

Το "Δελτίο" εκδίδεται από την

Ελληνική Ένωση Ναυτιλιακών Δικηγόρων

Ακτή Μισούλη 41 β' όροφος, 185 35 Πειραιάς
Τηλ. (301) 4294900, Fax. (301) 4294941.

Την ευθύνη για την προετοιμασία και σύνταξη του αναλαμβάνουν
εξ περιτροπής τα δικηγορικά γραφεία - μέλη της Ενώσεως.

Το παρόν 3ο τεύχος συντάχθηκε από τα

Δικηγορικά Γραφεία Γ. Ε. Μπαϊρακτάρη & Συνεργατών

Κολοκοτρώνη 130, 185 35 Πειραιάς Τηλ. (301) 428 4608.

Fax: (301) 428 4626, 428 4627